

Taken en werkzaamheden Leerplicht Ridderkerk

Binnen de gemeente Ridderkerk zijn een drietal leerplichtambtenaren werkzaam. Bij de uitvoering van de werkzaamheden worden zij ondersteund door een administratief medewerkster. Het vertrekpunt bij de uitvoering van hun werkzaamheden is de Leerplichtwet.

Verzuim

De leerplichtambtenaren treden op als schoolverzuim, zowel absoluut (een leerling staat niet op een school of onderwijsinstelling ingeschreven) als relatief (het schoolverzuim van leerplichtige leerlingen die wel op een school of onderwijsinstelling staan ingeschreven), dreigt of zich reeds voordoet. Bij schoolverzuim onderzoeken de leerplichtambtenaren wat de oorzaak is van het verzuim. De onderwijsinstellingen zijn hierbij de belangrijkste partners. Ook het ondersteunen van scholen bij hun aanpak van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten wordt gezien als taak van leerplicht.

Door vroegtijdig op te treden tegen verzuim is de kans op een succesvolle interventie van het onderwijs, ouders en eventueel leerplicht groter. De afstand tussen het onderwijs en de verzuimende leerling moet dan ook zo klein mogelijk worden gehouden. Kinderen en jongeren zullen ondanks inspanningen van het onderwijs en ouders (preventie) blijven verzuimen of uitvallen. In deze situaties zullen de leerplichtambtenaren curatief en zo nodig repressief optreden. De curatieve interventies hebben het karakter van maatschappelijke zorg en moeten het verzuim stoppen en schooluitval voorkomen. Wanneer curatieve interventies niet het gewenste effect opleveren dan zal er handhavend worden opgetreden (repressie) door het opmaken van een proces-verbaal.

Overige wettelijke taken

De overige wettelijke taken die de gemeente op grond van de Leerplichtwet moet uitvoeren zijn:

- het behandelen van beroep op vrijstelling van de leerplicht/kwalificatieplicht en het behandelen van beroep op vrijstelling wegens het volgen van ander onderwijs.
- het behandelen van verlofaanvragen wegens gewichtige omstandigheden. De leerplichtambtenaren zijn bevoegd een beslissing te nemen over een verlofaanvraag, indien het binnen één schooljaar (cumulatief) gaat over meer dan 10 dagen verlof voor een leerplichtige jongere.
- het toezicht houden op de naleving van de wet, dat wil zeggen dat de leerplichtambtenaar toegang tot de scholen/instellingen heeft en personen mag horen.
- het controleren van absentieregistraties op de scholen/instellingen.
- de jongere die verzuimt doorverwijzen naar HALT (vanaf 12 jaar) of proces-verbaal tegen hem of haar opmaken.
- de Sociale Verzekerings Bank opdracht geven de kinderbijslag (tijdelijk) in te houden (geldt alleen voor 16 en 17 jarige kwalificatieplichtige jongeren).
- de Arbeidsinspectie informeren indien een leerling in strijd met de Arbeidstijdenwet arbeid verricht.
- jaarlijks verslag uitbrengen aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de naleving van de Leerplichtwet 1969.

Andere kerntaken

Andere kerntaken van de leerplichtambtenaren zijn:

- een maatschappelijke zorgfunctie: de ondersteuning, begeleiding, verwijzing en bemiddeling van leerlingen, ouders/verzorgers richting hulpverlenende instanties, (andere) school of instelling.
- een preventieve functie: schoolverzuim is meestal een niet op zichzelf staand probleem. Vaak is het een signaal dat er iets met de leerling aan de hand is. De leerplichtambtenaar tracht door middel van structureel overleg met scholen/instellingen en hulpverlenende instanties preventief schooluitval tegen te gaan.
- een curatieve functie: zodra er een verzuimmelding komt neemt de leerplichtambtenaar contact op met alle betrokkenen. De leerplichtambtenaar biedt hulp, behandelt, bemiddelt en verwijst door.
- een justitiële functie: het in voorkomende gevallen doorverwijzen van een leerling naar HALT of het opmaken van proces-verbaal tegen ouders/verzorgers, leerlingen vanaf 12 jarige leeftijd en of hoofden van scholen/instellingen.

- een voorlichtende functie: voor een goede uitvoering van de Leerplichtwet is voorlichting aan scholen/instellingen, ouders/verzorgers, leerlingen, samenwerkende instanties van essentieel belang. De voorlichtende functie betreft ook het adviseren over scholingsmogelijkheden.
- een registrerende functie: het opstellen van rapporten aan de Raad voor de Kinderbescherming en het Openbaar Ministerie, het aanleggen van dossiers en het registreren in het leerlingadministratiesysteem.
- een onderhoudende functie: aanleveren van gegevens ten behoeve van overleggen, zoals het justitieel casusoverleg.
- een beleidsontwikkende functie: het doen van beleidsvoorstellen die dienen te leiden tot verbetering en aanpassing van het gevoerde leerplichtbeleid. Tevens is er een functie van het rapporteren aan het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.
- een besluitvormende functie: op grond van diverse wetsartikelen heeft de leerplichtambtenaar bevoegdheden zelfstandig of namens het college van burgemeester en wethouders beslissingen te nemen. Zo kan de leerplichtambtenaar bij gewichtige omstandigheden meer dan 10 dagen verlof verlenen, toestemming geven voor vervangende leerplicht en vrijstellingen verlenen.
- een signalerende functie: het signaleren van verschijnselen, ontwikkelingen, behoeften en effecten, bijvoorbeeld groepsvorming op het gebied van criminaliteit in de gemeente, verhoudingen tussen het onderwijsveld, leerlingen en gezinsproblematieken.

Samenwerking

Om bovenstaande taken goed te kunnen invullen is er aansluiting bij de gebiedsteams en de ZAT-sprekuren op scholen. Andere samenwerkingsverbanden zijn:

- samenwerking leerplicht en sociale zaken/werk en inkomen: een nauwe samenwerking tussen leerplicht en sociale zaken/werk en inkomen bevordert de doorlopende leerlijn en zal naar verwachting het aantal voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie terugdringen.
- regionale samenwerking leerplicht: regionale samenwerking biedt voordelen op het gebied van professionalisering en deskundigheidsbevordering. Het werken met meerdere collega's met verschillende achtergronden maakt dat jongeren met welke problematiek dan ook beter geholpen kunnen worden.
- samenwerking onderwijs en leerplicht: in de afgelopen jaren is een goede relatie opgebouwd met de scholen binnen de regio, waardoor de samenwerking over het algemeen goed verloopt. Scholen kennen de leerplichtambtenaar en de werkwijze die wordt gehanteerd.
- samenwerking Openbaar Ministerie en leerplicht: afspraken rondom de werkzaamheden van leerplichtambtenaren moeten vastgelegd worden in een ambtsinstructie. Het Openbaar Ministerie ziet een te grote verscheidenheid in het inzetten van handhaving bij leerplicht en de kwaliteit van de processen- verbaal. Derhalve is vanuit het OM het verzoek gekomen om regionaal dezelfde ambtsinstructie vast te stellen en toe te passen. Deze instructie wordt binnenkort binnen Ridderkerk vastgesteld. Tussen de leerplichtambtenaar en het OM vindt twee keer per jaar een justitieel casusoverleg plaats. Daarnaast vindt regelmatig bilateraal overleg plaats waarbij een specifieke aanpak met elkaar wordt kortgesloten, bijvoorbeeld de aanpak omtrent luxe verzuim. Eens per jaar vindt een breed overleg plaats tussen medewerkers van de rechtbank, de officier van Justitie, de Raad voor de Kinderbescherming en Leerplicht.
- samenwerking overige ketenpartners: vanuit leerplicht wordt nauw samengewerkt met diverse ketenpartners, zoals Bureau Jeugdzorg, GGD, GGZ, Politie, Raad voor de kindbescherming, schoolmaatschappelijk werk et cetera. Afstemming rondom casuïstiek gebeurt met regelmaat. Door goed samen te werken kunnen zaken aan elkaar worden overgedragen waarbij iedereen verantwoordelijk is voor zijn deel in de keten. Een leerplichtambtenaar is geen hulpverlener. Zodra er specifieke hulp nodig is zal de leerplichtambtenaar de zaak overdragen aan een ketenpartner.